# Р Е Ш Е Н И Е
**№ 43351**

гр. София, 05.11.2026 г.

**В ИМЕТО НА НАРОДА**

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД**, **Трето отделение 13 състав,** в публично заседание на 06.10.2026 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Елица Райковска**

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **10370** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. във връзка с чл. 19ж, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба, подадена от Пинк Томато ЕООД, срещу Държавен фонд "Земеделие" /ДФЗ/ за заплащане на сумата от 205 174,78 лева, представляваща лихва за забава, формирана, както следва: лихва в размер на 169 969,57 лева за периода от 08.07.2022 г. до 22.12.2023 г. върху главница от 997 698,47 лева и лихва за забава в размер на 35 205,21 лева за периода 08.07.2022-30.04.2024 г. върху главница от 160 029,95 лева, ведно със законната лихва върху горните суми, считано от датата на предявяването на исковата молба до окончателното изплащане на сумите. Твърди, че на 15.01.2018 г. е сключил с ДФЗ договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, като било налице закъснение в плащането на безвъзмездната помощ от страна на ответника. Моли исковата молба да бъде уважена изцяло. Представя подробни писмени бележки. Претендира разноски. Представя списък.

Ответникът ДФЗ в отговор по чл. 131 ГПК оспорва претенцията като неоснователна. Моли да бъде отхвърлена. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

С оглед определението на ВАС по адм.д. № 10370/2025 г., с което е отменено Определение № 8855/05.03.2026 г. по настоящото дело във връзка с претенцията за законна лихва от датата на предявяване на исковете, исковата молба следва да бъде разгледана в нейната цялост – лихва за забава и законна лихва върху претендираните лихви за забава, считано от датата на предявяване на исковата молба.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени

представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
На 15.01.2018 г. между Държавен фонд „Земеделие“ и „ПИНК ТОМАТО“ ЕООД е сключен Договор № 26/04/1/0/00887 за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014 – 2020 г., съфинансирана от ЕЗФРСР, за изпълнение на одобрен проект № 26/04/1/0/00887 „Метална конструкция с полиетиленово покритие“ в землището на [населено място], местност „Конлука“. Съгласно чл. 3, ал. 1 от договора първоначално одобрената безвъзмездна финансова помощ е в размер на 1 173 270,00 лева, представляваща до 60 % от одобрените и реално извършени от ползвателя допустими разходи за осъществяване на проекта. В чл. 4, ал. 1 от договора е уговорено, че окончателният размер на помощта се определя от фонда след подаване на заявка за окончателно плащане по реда на чл. 45 и чл. 46 от Наредба № 9 от 21.03.2015 г. и след извършване на съответните проверки за установяване на фактическо съответствие и съответствие по документи между одобрения проект и реално извършената инвестиция. По силата на чл. 5, ал. 1 от договора ДФЗ се е задължил да изплати определения размер на финансовата помощ в срок до 3 месеца от подаването на заявката за окончателно плащане, като е предвидено, че срокът се удължава при наличие на основанията по чл. 47, ал. 3 от Наредба № 9 от 21.03.2015 г. Срокът за извършване на инвестицията съгласно чл. 6, ал. 1 от договора е уговорен до 36 месеца, но не по-късно от 15.09.2020 г., като параметрите на одобрените разходи и количествено-стойностните сметки са прецизирани с последващи анекси към договора.
Одобрената инвестиция е изпълнена от дружеството в рамките на договорения срок, като изграденият обект е въведен в експлоатация съгласно представените строителни книжа и удостоверение за въвеждане в експлоатация, издадено от компетентния орган по ЗУТ. В изпълнение на договорните си задължения, на 22.06.2020 г. дружеството-ищец е подало в ОД на ДФЗ [населено място] редовна Заявка за окончателно плащане с ИД № 26/04/1/0/00887/3/01, ведно с изискуемите финансово-счетоводни и разходооправдателни документи.
В хода на обработката на подадената заявка са извършени допълнителни проверки и такива на място. До изтичането на тримесечния срок за произнасяне фондът не е извършил плащане, нито е издал нарочен индивидуален административен акт за удължаване или спиране на срока. Вместо плащане, изпълнителният директор на ДФЗ е издал Решение № 26/04/1/0/00887/3/01/3/01/04/02 с изх. № 01-2600/173 от 08.01.2021 г., с което е отказал изцяло изплащането на финансовата помощ в размер на 1 173 270,00 лева по съображения, че са установени изкуствено създадени условия по смисъла на чл. 43, ал. 3 от Наредба № 9 от 21.03.2015 г. за получаване на предимство в противоречие с целите на мярката.
По оспорване на бенефициера е образувано адм. дело № 6026/2021 г. по описа на Административен съд София-град, Трето отделение, 54-ти състав. С Решение № 3074 от 09.05.2023 г., постановено по посоченото дело, съдът е отменил като незаконосъобразно Решението за отказ от 08.01.2021 г. на изпълнителния директор на ДФЗ и е върнал административната преписка на органа за ново произнасяне по заявката за плащане съобразно дадените задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. В мотивите си съдът е приел за категорично доказано въз основа на съдебно-техническа и съдебно-счетоводна експертиза, че одобреният инвестиционен проект е реално осъществен в пълен обем, инвестицията функционира самостоятелно и постига заложените бизнес цели, като констатациите на фонда за изкуствено създадени условия са напълно недоказани както от обективна, така и от субективна страна. Съдебното решение не е било обжалвано с касационна жалба и е влязло в законна сила на 31.05.2023 г.
След връщане на преписката в ДФЗ, органът е възобновил административната процедура, като е

извършил нова проверка на място и с писмо от 29.08.2023 г. е изискал актуализирани документи, представени от ищеца на 15.09.2023 г. Междувременно фондът е провел кореспонденция с ГДБОП-МВР и Европейската прокуратура /ЕП/ относно образувано досъдебно производство № 1266 ЗМ-39/2022 г. След получаване на отговор от ЕП, на 22.12.2023 г. ДФЗ е превел по банковата сметка на „ПИНК ТОМАТО“ ЕООД сумата в размер на 997 698,47 лева, представляваща първоначално оторизираната част от дължимата безвъзмездна финансова помощ по договора, за което е издал Решение с изх. № 01-2600/265 от 01.02.2024 г. С посоченото решение фондът първоначално е отказал изплащането на остатъка от помощта в размер на 187 065,35 лева. След подадена от бенефициера административна жалба чрез ДФЗ до АССГ, изпълнителният директор на ДФЗ е преразгледал акта си и с Решение с изх. № 01-2600/265#3 от 25.03.2024 г. частично е оттеглил предходния отказ и е одобрил за доплащане сумата от 160 029,95 лева. На 30.04.2024 г. по сметката на дружеството-ищец е преведена сумата от 160 029,95 лева, с което общият размер на реално изплатената безвъзмездна помощ по договора възлиза на 1 157 728,42 лева.
Ищецът претендира обезщетение за забава в размер на 169 969,57 лв. върху главницата от 997 698,47 лв. и 35 205,21 лв. върху главницата от 160 029,95 лв., общо 205 174,78 лв., за посочените в исковата молба периоди. Математически изчисленията за размера на претендираните лихви не се оспорват от ответника, като същите са правилни, което обстоятелство съдът установява след извършена служебна проверка на интернет страницата, съдържаща калкулатор за лихви.

От правна страна:
Съгласно чл. 12, ал. 7 от ЗПЗП (в приложимата редакция) отношенията между ДФ „Земеделие“ и получателите на субсидии и безвъзмездна финансова помощ се уреждат с договори. След изменението на АПК (ДВ, бр. 74 от 2016 г.) процесният договор № 26/04/1/0/00887 от 15.01.2018 г. попада в приложното поле на легалното определение по чл. 19а от АПК, тъй като представлява писмено съглашение между административен орган и търговско дружество, сключено в производство пред административен орган и изрично предвидено в специален закон. По силата на чл. 19ж, ал. 1 и ал. 2 от АПК споровете относно изпълнението на административните договори, включително претенциите за неизпълнение на парични задължения и свързаните с тях акцесорни претенции за обезщетение за забава, са подведомствени на административните съдилища и се разглеждат по реда на дял трети от АПК.
Съгласно чл. 86, ал. 1 от ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. За да възникне отговорността за забава, е необходимо да е налице валидно и изискуемо парично задължение, което не е изпълнено на падежа, като забавата настъпва по силата на закона, без да е необходимо кредиторът да доказва настъпването на реални вреди.
Неоснователни са основните възражения на ответника, че вземането за безвъзмездна финансова помощ не е било изискуемо, тъй като размерът му не е бил предварително определен и е зависел от провеждането на проверките по Наредба № 9 от 21.03.2015 г. Както неведнократно приема ВАС при сходни казуси (Решение № 4549 от 30.04.2025 г. по адм. дело № 12045/2024 г., Решение № 5215 от 13.05.2026 г. по адм. дело № 3614/2026 г. и Решение № 7977 от 14.07.2026 г. по к.адм. дело № 4509/2026 г.), вземането на ползвателя на помощта става изискуемо с точното извършване на одобрената инвестиция в уговорения срок и подаването на заявката за окончателно плащане, независимо от последващ акт, с който е отхвърлено искането за плащане и същият е отменен, както и независимо от последващата кореспонденция с Европейската прокуратура. Практиката по сходни казуси на ВАС е константна, независимо, че въпросните бенефициери – ищци по горецитираните дела, са били разглеждани като свързани лица, вкл. в производството по адм.д. №

6026/2021 г. на АССГ, 54 с-в. С тази еднопосочна и трайна практика на ВАС, вкл. и с влязлото в сила решението по адм.д. № 6026/2021 г. на АССГ, настоящият състав е длъжен да се съобрази.
Максималният размер на помощта е договорен още при подписване на договора (чл. 3, ал. 1), а обстоятелството, че фондът разполага с правомощие да редуцира или откаже плащането на определени разходи, ако констатира несъответствия, не означава, че вземането не е определяемо и изискуемо. Обратното разбиране би означавало да се признае право на административния орган да държи насрещната страна в състояние на неопределеност и безсрочност, черпейки права от собственото си забавяне.
От събраните по делото доказателства не се установява тримесечният срок по чл. 47, ал. 1, т. 3 от Наредба № 9 от 21.03.2015 г. да е бил надлежно удължен на някое от основанията, предвидени в ал. 3 на същата разпоредба. Заявката за окончателно плащане е подадена на 22.06.2020 г. С уведомително писмо изх. № 01-2600/3151 от 17.07.2020 г. ДФЗ е изискал допълнителни документи, представени от дружеството на 14.08.2020 г. В периода 04.08.2020 г. – 28.08.2020 г. е извършена проверка на място, а с последващо писмо изх. № 01-2600/5053 от 12.10.2020 г. са изискани допълнителни пояснения, представени с отговор от 05.11.2020 г.
Дори при отчитане на времето за представяне на изисканите документи, срокът за извършване на проверките и плащане на финансовата помощ е изтекъл преди началото на претендирания период на забавата – 08.07.2022 г. По делото не се установява ДФЗ да е уведомил писмено бенефициера за удължаване на срока на някое от останалите основания по чл. 47, ал. 3 от Наредба № 9, каквото задължение изрично е предвидено в ал. 4 на същата разпоредба.
Последващото извършване на проверки, изискването на нови документи и събирането на информация от други органи не могат да обосноват удължаване със задна дата на вече изтеклия срок. В този смисъл е и практиката на ВАС, според която не може да бъде удължен срок, който вече е изтекъл, а наличието на съмнения за нередност не води само по себе си до автоматичното му удължаване или подновяване, без да е спазен предвиденият в наредбата ред за уведомяване на ползвателя.
В случая кореспонденцията на ДФЗ с ГДБОП и Европейската прокуратура относно досъдебно производство № 1266 ЗМ-39/2022 г., както и извършената през 2023 г. нова проверка на място, са последващи изтичането на срока обстоятелства. Те не могат да променят настъпилата изискуемост на паричното задължение и да заличат вече възникналата забава. Същото се отнася и за изискването на актуализирани документи с писмото от 29.08.2023 г., представени на 15.09.2023 г. Ето защо към 08.07.2022 г., от която дата ищецът претендира обезщетение по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, ДФЗ вече е бил в забава по отношение на неизплатената финансова помощ.
Възражението за погасителна давност по чл. 111, б. „в“ от ЗЗД е неоснователно. Вземанията за лихва за забава се погасяват с тригодишна давност. Исковата молба по настоящото дело е подадена на 08.07.2025 г. Ищецът претендира мораторна лихва само за три години назад – считано от 08.07.2022 г. до датите на реалните плащания (22.12.2023 г. и 30.04.2024 г.), поради което вземанията за процесните периоди не са погасени по давност (така Решение № 5215 от 13.05.2026 г. по адм. дело № 3614/2026 г. на ВАС; Решение № 7559 от 06.07.2026 г. по адм. дело № 3318/2026 г. на ВАС и др.).
Предвид изложеното, главните искове за мораторна лихва са изцяло доказани по основание и размер и следва да бъдат уважени: за сумата от 86 904,06 евро (169 969,57 лева) за периода от 08.07.2022 г. до 22.12.2023 г. върху първата част от главницата и за сумата от 18 000,14 евро (35 205,21 лева) за периода от 08.07.2022 г. до 30.04.2024 г. върху втората част от главницата, или общо за сумата от 104 904,20 евро (205 174,78 лева).

По претенцията за законна лихва върху присъденото обезщетение за забава (анатоцизъм):
Неоснователна е претенцията за законна лихва върху търсеното обезщетение за забава, считано от предявяване на исковата молба.
Претендираните в настоящото дело главници представляват мораторни лихви по чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Предявяването им по съдебен ред не променя характера им на лихвено вземане. Съгласно чл. 10, ал. 3 ЗЗД олихвяването на изтекли лихви се извършва съобразно наредбите на БНБ. Не е посочено приложимо основание, което да допуска исканото олихвяване в настоящото правоотношение. В този смисъл са напр. Решение № 7977 от 14.07.2026 г. по адм. д. № 4509/2026 г. на ВАС, Решение № 5215 от 13.05.2026 г. по адм. д. № 3614/2026 г. на ВАС и др. Предявяването на вземането за мораторна лихва по съдебен ред не променя неговото естество на лихва. Разпоредбата на чл. 10, ал. 3 ЗЗД не допуска присъждането на нова законна лихва върху изтеклите лихви без съответното нормативно основание, каквото не е налице. Поради това акцесорното искане за законна лихва върху претендираните главници за мораторна лихва следва да бъде отхвърлено.
При този изход на спора в тежест на ответника остават направените от него разноски.
Ищецът е представил списък по чл. 80 ГПК за разноски в общ размер 8 272,86 евро, от които 4 196,17 евро държавна такса по исковата молба, 76,69 евро държавна такса пред ВАС и 4 000 евро адвокатско възнаграждение. Исковете за мораторна лихва, определящи материалния интерес по делото, са изцяло основателни. Отхвърленото искане за законна лихва върху тях не е индивидуализирано по размер и не обуславя съразмерно намаляване на разноските, а и законната лихва по правило не участва в тяхното формиране.
С оглед материалния интерес по делото от 205 174,78 лв. и съгласно чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа адвокатското възнаграждение по делото възлиза на сумата от 6573,68 евро, поради което претендираният и доказан размер от 4000 евро е под минимума и не са налице предпоставките за неговото намаляване във връзка с направеното възражение за прекомерност от ответника. На жалбоподателя следва да бъдат присъдени и разноските за държавна такса пред АССГ в размер на 4196,17 евро.
Претендираната от ищеца държавна такса в размер на 76,69 евро за производството пред ВАС по частната жалба срещу първоначалното прекратително определение не следва да се възлага в тежест на ответника. Това частно производство бе проведено единствено във връзка с претенцията за присъждане на законна лихва върху мораторната лихва, която с настоящото решение е отхвърлена като неоснователна по същество. Поради това направеният разход по администрирането на неоснователната претенция следва да остане за сметка на ищеца, още повече, че ответникът с поведението си не е бил причина за образуваното по частната жалба на Пинк Томато ЕООД адм. производство пред ВАС. На ищеца следва да се присъдят доказаните разноски пред настоящата инстанция в общ размер на 8 196,17 евро, от които 4 196,17 евро държавна такса и 4 000,00 евро адвокатско възнаграждение.
Водим от горното АССГ

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“, БУЛСТАТ[ЕИК], [населено място], [улица], да заплати на „ПИНК ТОМАТО“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], район „В.“, кв. П., [улица], сумите в размер на 86 904,06 евро (169 969,57 лева), представляваща лихва за забава за периода от 08.07.2022 г. до 22.12.2023 г. върху главница от 510 115,13 евро (997 698,47 лева), както и в размер на 18 000,14 евро (35 205,21 лева) – лихва за забава за периода от 08.07.2022 г. до 30.04.2024 г. върху главница от 81 821,99 евро (160 029,95 лева), дължими по

Договор № 26/04/1/0/00887 от 15.01.2018 г. за отпускане на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 4.1 от ПРСР 2014 – 2020 г.

ОТХВЪРЛЯ искането на „ПИНК ТОМАТО“ ЕООД за присъждане на законната лихва върху присъдената сума от 104 904,20 евро (205 174,78 лева), считано от датата на подаване на исковата молба – 08.07.2025 г., до окончателното изплащане на вземането, като **НЕОСНОВАТЕЛНО**.

**ОСЪЖДА** Държавен фонд „Земеделие“, БУЛСТАТ[ЕИК], [населено място], [улица], да заплати на „ПИНК ТОМАТО“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], район „В.“, кв. П., [улица], на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, направените по делото разноски за държавна такса в размер на 4196,17 евро и адвокатско възнаграждение в размер на 4000 евро.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: